

Dynamische Jaaragenda 2018

Bureau Brussel – Regio Arnhem Nijmegen

Cécile de Boer & Arnout Smit

Inhoud

Missie Bureau Brussel	3
1. Inleiding	3
2. Rol Bureau Brussel.....	4
3. Vanuit de regio: plannen & agenda's	7
Thema's Bureau Brussel	7
Regionale ambities van de Regio Arnhem Nijmegen	7
The Economic Board.....	7
Investeringsagenda 2018-2019 Stedelijk Netwerk Arnhem Nijmegen	8
Gelrestad (City Deal).....	9
Slimme Specialisatie Oost Nederland (Kracht van Oost)	9
Innovatieprofiel Oost-Nederland	10
De Europese Agenda	10
4. Bureau Brussel activiteiten in 2018.....	13
4.1 Europese Projecten (subsidies en financiering)	20
Europese subsidieverwerving - aanpak 2018.....	20
Voorstel:	21
4.2 Profileren van de regio in Europa (Profile).....	21
Profileren van de regio in 2018	22
4.3 Netwerk(en) in de regio en in Brussel (Partners).....	22
Netwerken in Brussel in 2018.....	23
Netwerken in de regio in 2018.....	24
4.4 Lobby (Public Affairs).....	25
Lobby in 2018	25
4.5 Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (Policy).....	25
Kennisdisseminatie en advies in 2018.....	25
5. Terugblik en vooruitblik: de regio in Europa	27
Bijlage 1 Overzicht Europese projecten Arnhem Nijmegen	28
Bijlage 2: Overzicht Europese netwerken	31
Bijlage 3: Draft Voorstel Budget 2019 - Bureau Brussel.....	36
Bijlage 4: Jaarverslag 2017	36

Missie Bureau Brussel

“Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem Nijmegen in Europa. “

In opdracht van de Regio Arnhem Nijmegen werkt Bureau Brussel voor gemeenten (overheid), kennisinstellingen (onderwijs en onderzoek) en het bedrijfsleven (ondernemers) uit de regio. De basis hiervoor is de economische agenda van de regio (Uitvoeringsagenda MIRT, Investeringsagenda, Agenda Gemeenschappelijk Orgaan, Strategisch Plan The Economic Board). Bureau Brussel werkt voor de 18 gemeenten en in samenwerking met partners uit de “triple helix”. The Economic Board, opgericht in 2016, is een van de belangrijkste partners in de regio.

1. Inleiding

2018 is en wordt een sterk Europees jaar voor de Regio Arnhem Nijmegen. Met Nijmegen als European Green Capital, Arnhem als Europese Sportstad en een groeiende lijst ingediende Europese projecten vanuit de thema's Health, Energy en Duurzame Mobiliteit komt de regio steeds meer op de Europese kaart te staan en plukken gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen daar de vruchten van.

2018 is ook een jaar om verder te bouwen. Met verkiezingen in maart kunnen prioriteiten en activiteiten verschuiven vanuit de gemeenten en PFO's. Het werk met kennisinstellingen en ondernemers wordt ook versterkt. Maar ook: na het vertrek van de EU Vertegenwoordiger in april 2018 moet Bureau Brussel weer op volle sterkte komen. We willen daarom dit jaar aangrijpen om meer inhoud te geven aan de Europese agenda door met alle regionale partners keuzes te maken voor doelen en activiteiten.

In deze jaaragenda geven we een overzicht van de belangrijkste activiteiten van Bureau Brussel in het regionale en Europese netwerk.

We noemen het een dynamische jaaragenda, omdat de strategieën en thema's hetzelfde blijven, maar de diverse activiteiten daarbinnen kunnen verschillen. Ook in de Europese agenda's blijven de zwaartepunten voornamelijk hetzelfde tot de volgende budgetperiode in 2020. We beschrijven de functies die we vervullen, de thema's en activiteiten die we ophalen en aan elkaar verbinden, en waartoe dat in Europa kan leiden. Zo is het jaarplan vergelijkbaar met 2017, met enkel de activiteiten en focuspunten die zullen verschillen.

In de tussentijd informeren we en halen we ook op via communicatiemiddelen. De website www.regioan.nl geeft nieuws en informatie over Bureau Brussel. Ook kunt u zich daar aanmelden voor onze nieuwsbrief 'Brussels Lof' (onder kop Bureau Brussel 'blijf op de hoogte', of [hier een link](#) als u dit digitaal leest). Ook twitteren we via @BureauBrussel.

2. Rol Bureau Brussel

Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem Nijmegen in Europa. In opdracht van de Regio Arnhem Nijmegen werkt Bureau Brussel voor gemeenten (overheid), kennisinstellingen (onderwijs en onderzoek) en het bedrijfsleven (ondernemers) uit de regio. The Economic Board is een van de belangrijkste partners in de regio.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders?

Bureau Brussel werkt direct voor de verscheidenheid aan stakeholders in de regio: regionale netwerken en samenwerkingsverbanden als the Economic Board en de PFO's, maar ook direct voor individuele gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers. De regionale inbedding van Bureau Brussel is de kracht.

Waar liggen de prioriteiten?

Bureau Brussel is breed inzetbaar op de Europese speerpunten van de Regio Arnhem Nijmegen: Health, Energy en Duurzame Mobiliteit (naast meer individuele acties op onder meer circulaire economie, creatieve industrie, toerisme). Veel van de werkzaamheden bestaan er uit om samen met de (regionale) stakeholders inhoud te geven aan de Europese lobbyagenda op deze thema's.

Bureau Brussel ondersteunt, verbindt en versterkt initiatieven met zo groot mogelijke regionale impact op bijvoorbeeld het vestigingsklimaat, economische ontwikkeling of de duurzaamheidsambities. Verbinden van partners met Europa is hierbij het kernwoord.

We streven ernaar dat organisaties zoals de Radboud Universiteit, Radboud UMC, HAN, IPKW, Clean Mobility Center, individuele bedrijven en gemeenten ambassadeurs zijn voor het Europese werk omdat zij er direct iets uit terug moeten zien.

Bureau Brussel vervult richting haar stakeholders, partners en opdrachtgevers de volgende rollen:

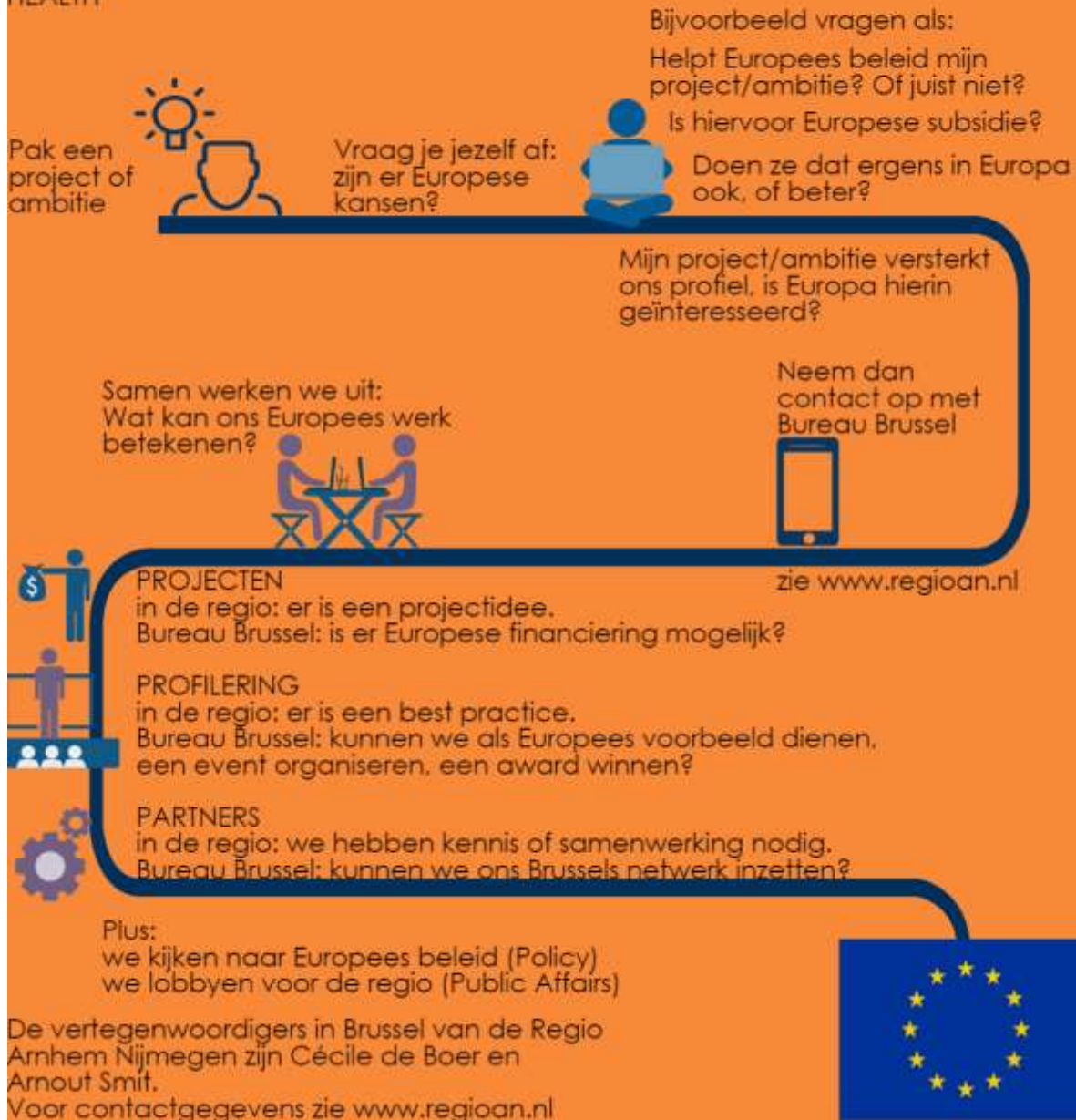
1. **Projecten:** Als adviseur over Europese kansen, geschikte subsidieprogramma's en deelname aan Europese netwerken. Ook treedt Bureau Brussel op als facilitator, coördinator en adviseur bij subsidieaanvragen.
2. **Policy:** Als lobbyist en/of kennisbeheerder om Europees beleid te beïnvloeden en relevante kennis en informatie uit EU beleid te halen. Bij deze rol is van belang dat Bureau Brussel relevante Europese ontwikkelingen vertaalt en verbindt naar de prioriteiten en projecten binnen de regio Arnhem Nijmegen. Dit doet Bureau Brussel m.n. via de Europese netwerken waar de regio bij is aangesloten.
3. **Profilering:** Bureau Brussel profileert de regio Arnhem Nijmegen in Brussel in verschillende gremia en onderhoudt contacten met de Europese Commissie en het Europees Parlement. Daarnaast faciliteert en organiseert Bureau Brussel werk- en studiebezoeken van en naar Brussel.
4. **Public Affairs:** Lobby ten behoeve van de regio op Europees (en indien gewenst nationaal) niveau. Bureau Brussel zal zich blijvend inzetten voor een lobby richting beleidsmakers en netwerken (Polis en ERRIN) op het gebied van stedelijk beleid, energie en duurzame mobiliteit en gezondheid.
5. **Partners:** Verbinder **in de regio en daarbuiten.**

Naast de samenwerking met Europese regio's, steden, instellingen en netwerken, heeft Bureau Brussel ook een verbindende functie voor alle actoren in de regio. Een sterke verbinding met het Economic Board is hiervoor cruciaal. In 2018 zal verder gewerkt worden aan de samenwerking met de EB. Hier horen ook de werkzaamheden bij waarin we actief uit de regio projecten en activiteiten ophalen.

Voor wat betreft al deze verschillende rollen geldt dat Bureau Brussel actief de samenwerking zoekt met partners. Zo werkt zij samen met de provincie Gelderland en de Economic Board voor het signaleren van kansen en het organiseren van b.v. gemeenschappelijke werkbezoeken, met de strategen uit de regiogemeenten voor het bepalen van haar strategie, met de subsidiebureaus voor het inspelen op subsidiekansen, met de vakinhoudelijke ambtenaren wanneer er expertise op een bepaald gebied gewenst is en met (triple helix) partners als the Economic Board, kennisinstellingen, ondernemers (IPKW, Engie, etc.). We zijn dus schakelaar tussen de regio en Brussel/Europa. Waar we in Brussel veel ophalen, en aan de hand daarvan in de regio schakelen en adviseren, willen we ook vooral uit de regio opdrachten ophalen en ons 'lobbymandje' vullen. We hebben die werkwijze versimpeld weergegeven in een infographic:

Van de Regio Arnhem Nijmegen naar Brussel

SMART ENERGY
SUSTAINABLE MOBILITY
HEALTH

In feite is de 'routekaart naar Brussel' ook andersom te lopen. Daarin adviseert Bureau Brussel aan de hand van Europese thema's en ontwikkelingen over kansen in de regio.

3. Vanuit de regio: plannen & agenda's

Zoals in het plaatje over de werkwijze van Bureau Brussel is weergegeven, vertrekken we vanuit de regionale agenda's naar Brussel. We focussen daarbij op Health, Energy en Duurzame Mobiliteit (plus aandacht voor food i.s.m. de lobbyist van Regio Foodvalley in Brussel, circulaire economie, creatieve industrie en toerisme). Hier volgt een beknopt overzicht van strategische agenda's aan de hand waarvan Bureau Brussel de mogelijkheden verkent voor Europese steun voor de agenda van de Regio Arnhem Nijmegen. Voor Bureau Brussel bieden deze agenda's en plannen een goede basis om in Europa o.a. op zoek te gaan naar kansen en mogelijkheden die deze koers versterken en de economische kracht van de regio nog verder kunnen uitbouwen.

Thema's Bureau Brussel

Op basis van de onderstaande agenda's, zal Bureau Brussel zich in 2018 voornamelijk toespitsen op de thema's die van belang zijn voor de regio. De thema's verschillen daarmee niet ten opzichte van vorig jaar, en zijn:

- HEALTH: Gezondheid
- ENERGY: Energie- en milieutechnologie, duurzaamheid en circulaire economie
- DUURZAME MOBILITEIT: duurzame mobiliteit, transport en logistiek

Het afgelopen jaar is het thema Circulaire Economie hier steeds meer aan toegevoegd. Hierbij zijn voornamelijk de zogenaamde *crossovers* en bij de verschillende thema's van groot belang. *Crossovers* zijn ook te behalen met de andere thema's waar we ook aandacht aan besteden vanuit de kracht van de regio: food, creatieve industrie en toerisme. Grensoverschrijdende samenwerking is een horizontaal thema, waarvan rekenschap van gegeven dient te worden bij elke activiteit die Bureau Brussel onderneemt.

Regionale ambities van de Regio Arnhem Nijmegen

Bureau Brussel werkt direct in opdracht van de Regio Arnhem Nijmegen. Er zijn vier thema's waar de 18 deelnemende gemeenten aan werken: Duurzaamheid, Economie, Wonen en Mobiliteit. Deze vormen de ruggengraat van de regionale samenwerking. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een bredere regionale ambitieagenda. Alle PFO's maken nu een ontwikkeling door. Bureau Brussel wil graag gericht ophalen wat voor vraagstukken eventueel door Europa versterkt kunnen worden. Dit heeft al geresulteerd in een Europees projectvoorstel vanuit de regionale bereikbaarheidsaanpak. Vanuit PFO mobiliteit en PFO duurzaamheid geloven we nog meer plannen en projecten met Europese middelen, kennis en beleid verder te kunnen helpen.

The Economic Board

Bureau Brussel heeft afgelopen jaar een goede relatie opgebouwd met de EB en deze relatie zal de komende jaren versterkt en geïntensiveerd worden. Hierbij is te denken aan projecten op en tussen de thema's Food, Health en Energy en de werkzaamheden op het gebied van de (internationale) positionering, lobby en profilering van de regio. In 2018 gaat Bureau Brussel de samenwerking nog verder verstevigen door gezamenlijk lobbydoelen en -activiteiten te benoemen op de thema's Health, Energy, Duurzame Mobiliteit en Circulaire Economie.

Investeringsagenda 2018-2019 Stedelijk Netwerk Arnhem Nijmegen

De Regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland laten zien met deze investeringsagenda dat zij serieus werken aan het terugbrengen van de regio in de top van best presterende regio's in Nederland. In december 2016 hebben de beide steden en de provincie Gelderland deze investeringsagenda van bijna 50 miljoen euro ondertekend en zijn o.a. de gemeenten in de regio uitgenodigd om hier verder vervolg en invulling aan te geven. In januari 2018 is er een vernieuwde agenda met nog uitgebreidere ambities, waarin ook is uitgesproken "adequaat aan te haken op Brusselse kansen". De icoonprogramma's vormen daarmee een directe basis voor de Europese agenda van de regio:

- Ruimte voor werk, kennis en innovatie in Health en Energy

Het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen zet in op het ontwikkelen en verder versterken van een aantal hoogwaardige kennisconcentraties in de regio. Het is de bedoeling dat er 'hotspots' per stuwende sector ontstaan.

De sterke nadruk op kennis, innovatie en de bijbehorende positionering, lobby en profilering van de regio op Health en Energy (in samenwerking met the Economic Board), zorgt wat Bureau Brussel betreft voor de juiste basis voor het verkennen van Europese mogelijkheden. Denk aan 'profileren Hotspot Energy' en 'Gelderland in 2030 dé internationale proeftuin voor innovaties in health en life sciences'.
- Slimme Duurzaamheid

Slimme duurzaamheid bestaat weer uit drie onderdelen: energie, duurzame mobiliteit en circulaire economie. Vanuit dit sterke cluster wil de regio zich verder (economisch) ontwikkelen én het cluster gebruiken om bij te dragen aan de realisatie van de doelstelling van energieneutraliteit in 2050 en de streefdoelen/mijlpalen op weg daarheen in 2030.

Dit zijn drie onderwerpen waar zowel de regio als Europa een sterke ontwikkeling in doormaakt. Daarom spreekt de investeringsagenda ook de ambitie om meer gebruik te maken van Europese kanalen. Bureau Brussel adviseert projecten die voortkomen uit deze drie pijlers daarom gericht op Europese mogelijkheden. Op circulaire economie worden Europese investeringen onderzocht en zijn reeds gesprekken met de EIB en Eurocommissaris Timmermans en Eurocommissaris Vella gevoerd.
- Bruisende Binnensteden aan de rivier

Het doel is dat de binnensteden Arnhem en Nijmegen elkaar gaan aanvullen met elk hun eigen karakter en onderscheidende aanbod. Vanwege de andere thematiek zijn hier (tot nu toe) minder aanleidingen voor verkenningen van Europese mogelijkheden.

De investeringsagenda vormt een uitstekende basis om de ambities van de regio ook Europees verder vorm te geven. Op thema's als circulaire economie staan nu opdrachten uit om de investeringen uit de agenda ook Europees in te dienen. Bureau Brussel wil in 2018 nog sterker werken aan de verbinding tussen de investeringsagenda en mogelijke Europese investeringen.

Gelrestad (City Deal)

We verbinden niet alleen binnen de Regio Arnhem Nijmegen, maar ook nadrukkelijk met onze partners in Gelderland en Oost Nederland. Zo bundelen ook de vier grote steden van Gelderland (Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen en Ede) de krachten.

De Gelderse stedelijke regio's koppelen hoogwaardige kennis van energie, voeding en gezondheid aan een prachtig en waardevol leef- en vestigingsklimaat. De City Deal Gelrestad maakt daarom werk van grote maatschappelijke opgaven: energietransitie, duurzame voedselvoorziening en gezondheid (energy, food & health). Samen met de provincie willen zij bewerkstelligen dat de (middel)grote steden in Gelderland nog beter gaan profiteren van elkaars nabijheid en steviger op de kaart komen te staan in Den Haag en Brussel. Op de verschillende lobbythema's wordt daarom intensief afgestemd met de Gelrestad partners.

Slimme Specialisatie Oost Nederland (Kracht van Oost)

Ook uit het grote onderzoekstraject de Kracht van Oost komt de economische kracht en positie van Arnhem Nijmegen als onderdeel van Oost Nederland naar voren. Grofweg komt dit neer op dezelfde punten: Health en Energy, maar ook innovatiekracht en ondernemerschap in de volle breedte. Oost-Nederland is namelijk 'Smart & Healthy'. Tal van kennisinstellingen en bedrijven in de regio lopen voorop in Europa als het gaat om innovaties in de sectoren Agro-Food, Life Sciences and Health, High Tech Systemen and Materialen, Energie en Milieutechnologie. Dit vormt de context van waaruit de regio in Brussel handelt.

Hetzelfde betreft de 'Slimme specialisatiestrategie Oost-Nederland'. Hierin zijn al in 2013 Health en Energy als de belangrijkste regionale sectoren genoemd, naast High Tech en Food. Dit is van belang voor zowel de inbedding van Arnhem Nijmegen in de bredere regio, alsook dat veel Europees beleid en financiering is opgehangen aan de economische thema's benoemd in iedere slimme specialisatiestrategie. De strategie is uit 2013 speelt daarbij nog steeds door:

Innovatieprofiel Oost-Nederland

Met name gericht om meer gebruik te maken van Horizon 2020, is in Oost-Nederlands verband het zogenaamde Innovatieprofiel opgesteld met netwerkorganisaties, kennisinstellingen, universiteiten, werkgeversorganisaties en de provincie Gelderland en Provincie Overijssel. Regio's zijn nu ook aangehaakt. Vanuit onze regio is wethouder Ron König lid geworden van de Bestuurlijke Regiegroep.

Het profiel kent twee vlaggenscheppen en hangt daarmee samen met de speerpunten Energie en Health van de Regio Arnhem Nijmegen:

- Smart and Sustainable Industries: Smart Manufacturing and Materials, Smart Food Production, Biobased Production
- Concepts for a Healthy Life: Health Technology and Delivery Systems, Healthy Brain, Personalised Health and Nutrition

De Europese Agenda

Als bovenstaande thema's, zoals beschreven in de vorige pagina's, deel uitmaken van onze eigen regionale agenda en duidelijk is waar wij goed in zijn, waar haken we dan op in? De Europese Commissie heeft in haar Werkprogramma 2018 de belangrijkste aankomende punten voor 2018 aangestipt. Er zijn veel ontwikkelingen op onze speerpunten Smart Energy, Sustainable Mobility en Health. Hieronder volgt een kleine schets aan de hand van deze thema's.

De Energie Unie blijft een van de grootste prioriteiten van de Europese Unie waar bovendien sprake is en blijft van een 'drive forward' met betrekking tot Europese samenwerking. Eind 2016 heeft de Commissie haar 'Clean Energy Pakket' gepresenteerd, met hierin een serie plannen voor hernieuwbare energie en energie efficiëntie. Ondermeer d.m.v. het bijgewerkte Strategic Energy Technology (SET) Plan wordt verder ingezet op innovatie, hernieuwbare energie, slimme energiesystemen met de consument centraal, efficiënte energiesystemen en duurzaam transport. Ook heeft de Europese Commissie speciale aandacht voor duurzame gebouwen, en komt met voorstellen voor slimme (renovatie) financieringsconstructies. Dit gebeurt nu al binnen het ELENA programma van de Europese Investeringsbank. Met behulp van EFSI (European Fund for Strategic Investments) en meer ondersteuning om tot projectvoorstellen te komen wil Europa ook meer private investeringen van de grond krijgen.

Wat heeft de regio hieraan? Naast het feit dat de mogelijkheden voor financiering concreter worden, steunt de Europese Commissie ook de ontwikkeling naar Regionale Energiesystemen die decentraal, duurzaam en min of meer onafhankelijk zijn. In dat kader past de gezamenlijke inkoop van regionaal geproduceerde duurzame energie in de Regio Arnhem Nijmegen.

Ook de plannen ten aanzien Circulaire Economie staat hoog op het lijstje van de EU's focus op 'zaken die ertoe doen'. Op dit gebied gebeurt ook veel in de Regio Arnhem Nijmegen, onder meer in de Groene Hub en de Investeringsagenda. 2018 staat voor de EU in het teken van enkele nieuwe toevoegingen aan het Circulaire Economie Actie Plan, zoals ten aanzien van kunststoffen. Hier worden ook de Europese investeringsprogramma's (Cohesiegelden, Horizon2020, EFSI) op gericht.

Duurzame mobiliteit staat ook centraal in Europa. Er is reeds een 'strategie voor emissiearme mobiliteit'. Die is in 2017 verder uitgewerkt, onder meer door ondersteuning voor geleidelijke overschakeling naar emissieloze voertuigen en de inkoop en aanbesteding daarvan eenvoudiger te maken (Better Regulation). Dit wordt voor de regio een belangrijk thema in de aanloop naar de nieuwe ov-concessie. Ook wil de Europese Commissie haar werkzaamheden met betrekking tot batterijen en de infrastructuur voor alternatieve brandstoffen intensiveren.

Naast dat er in 2018 concrete plannen worden uitgewerkt op het gebied van duurzame mobiliteit, staat de Regio Arnhem Nijmegen structureel goed op de Europese transportcorridor kaart. We liggen centraal op de assen van de Noordzee naar de Baltische Zee, van de Rijn naar de Europese Alpen en verder naar Zuid-Europa.

Dit heeft niet alleen een sterke economische betekenis voor onze regio, ook is hieraan veel Europees beleid en geld verbonden. Steeds meer gaat dit ook over duurzame mobiliteit, zoals waterstof.

- Baltic Adriatic
- North Sea - Baltic
- Mediterranean
- Orient/East - Med
- Scandinavian - Mediterranean
- Rhine - Alpine
- Atlantic
- North Sea - Mediterranean
- Rhine - Danube

Ten aanzien van het speerpunt 'Health' komt de Europese Commissie met een initiatief rond gecoördineerde evaluaties van gezondheidstechnologie ter bevordering van de interne markt hierin. Bureau Brussel kijkt samen met Health Valley hoe we hiervan gebruik van kunnen maken, bijv. door gerichte samenwerking en uitwisseling met regio's in Noorwegen en Denemarken.

Op veel thema's zijn de acties van de Europese Commissie erop gericht om meer investeringen los te krijgen. Hiervoor heeft Europa ook bepaalde instrumenten. Een selectie:

- de Europese Commissie wil de looptijd en de financiële slagkracht van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) verdubbelen. Dit is het mechanisme waarmee Europa private investeringen losweekt door het risicodragend kapitaal in te brengen voor grote projecten op het gebied van transport, energie, innovatie, etc.

- Horizon 2020, de Europese middelen voor onderzoek en innovatie. Hier zit ondermeer €6 mld op het gebied van energie in. Ook in 2018 kunnen nog projecten ingediend worden.
- Urban Innovative Actions: in 2018 aandacht voor klimaatadaptatie, luchtkwaliteit, huisvesting en lokale banen en vaardigheden.
- Wifi4EU: financiering van gratis lokaal draadloos internet in publieke ruimtes en openbare buitenruimten.
- Interreg NWE: samenwerking binnen Noordwest Europa op CO2-reductie en grondstoffenefficiëntie
- EIB, bijvoorbeeld ELENA: financiële ondersteuning van grote investeringsprogramma's op het gebied van duurzaamheid (ondersteuning van organisatie, leningen voor de investeringen).

4. Bureau Brussel activiteiten in 2018

Zoals eerder vermeld wordt op de thema's gewerkt op de volgende 5 gebieden:

1. Europese subsidieverwerving (PROJECTS)
2. Profileren van de regio (PROFILE)
3. Netwerk(en) in de regio en in Brussel (PARTNERS)
4. Lobby (PUBLIC AFFAIRS)
5. Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (POLICY)

Hieronder worden enkele van concrete activiteiten van Bureau Brussel in samenwerking met de regio neergezet. In tegenstelling tot vorige jaren zetten we dit meer neer vanuit de inhoud: wat zijn onze doelen op Health, Energy, Duurzame Mobiliteit, Circulaire Economie en andere thema's? En wat voor Europese activiteiten dragen daaraan bij?

	Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
Health <i>in 2030 dé internationale proeftuin voor innovaties in health en life sciences</i>	<p>Verkennen Europese mogelijkheden verbinden internationale health campussen en startupprogramma's in Europa</p> <p>Verkennen projectmogelijkheden met CORAL partners en Health Valley partners</p> <p>Projectvoorstel Horizon 2020 Diabetes en Health Valley</p>	<p>Communicatie en activiteiten in het kader van het innovatieprofiel: concepts for a healthy life</p>	<p>Deelname in CORAL netwerk: Europese Health regio's</p> <p>Nader uitwerken verkenning uitwisseling en wederzijdse versterking Health clusters (startups, scaleups). Gesprekken lopen met Health Valley, Stavanger (Noorwegen), Zuid-Denemarken en Bayern</p>	<p>Lobby voor Urban Agenda Partnership op Urban Health</p>	
Energy	<p>Interreg NWE: verkenning projecten Groene Allianties de Liemers, Power2Nijmegen</p>	<p>Nijmegen European Green Capital 2018:</p>	<p>Study visit energietransitie voor Europese regio's</p>	<p>Verkennen aansluiting EU Battery Alliance: energy ecosysteem</p>	

<p><i>“In 2030 moet ca. de helft van het totale energieverbruik bespaard dan wel duurzaam zijn opgewekt, wijken moeten van het aardgas af en er moeten duurzame warmtebronnen komen.”</i></p> <p>+</p> <p><i>“Economische Hotspot Energy”</i></p>	<p>Arnhem Hotspot Energy: adviseren over projectmogelijkheden en fonds</p> <p>Adviseren Groene Allianties de Liemers over Europese projectmogelijkheden</p> <p>Adviseren NextGarden over Europese projectmogelijkheden opslag warmte</p> <p>Adviseren over projectmogelijkheden alle regiogemeenten, ook aan de hand van lijst investeringsagenda (geothermie, warmtekracht)</p> <p>Adviseren over Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO duurzaamheid, regionaal icoonprogramma slimme duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie en duurzame</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brussel teaser event: lok Europa naar de regio • Werkbezoek Europees Parlement • Werkbezoek Comité van de Regio's • High level / mayor's conference Energy naar de regio <p>Hotspot Energy: profileringsmogelijkheden</p> <p>Regionale best practice op het gebied van regionale inkoop van duurzame energie mogelijk indien EU Sustainable Energy Award</p>	<p>Organisatie internationale partner meeting op thema groene projecten Arnhem</p>	<p>bij op te richten EU accufabrieken</p> <p>We lobbyen voor de succesvolle invulling van Nijmegen Green Capital 2018. Dit krijgt o.a. invulling door contacten te leggen met Europese partners, het ondersteunen van het lobbytraject om Europese conferenties naar Nijmegen te halen, en het onder de aandacht brengen van Nijmegen Green Capital 2018 tijdens verschillende conferenties en bijeenkomsten;</p>
---	--	---	--	---

	<p>mobiliteit), Energy Made in Arnhem, duurzaamheidsoverleg Nijmegen, en projecten regionale gemeenten.</p> <p>ELENA: projectvoorstel verduurzaming particuliere woningen. Indienen voor financiële ondersteuning Europese Investeringsbank voor voorbereiding investeringsprogramma.</p>				
<p>Duurzame Mobiliteit</p> <p><i>Regionale bereikbaarheidsaanpak: robuust, duurzaam & slim: "het vervoer moet slimmer en nog schoner worden en zoveel mogelijk geëlektrificeerd worden"</i></p>	<p>Verkennen aansluiten bij de Knowledge Innovation Community Urban Mobility die wordt opgericht in 2018 voor 7 jaar een €400 mln euro. De regio, HAN en/of Clean Mobility Center kan eventueel aansluiten en zo als testlocatie voor mobiliteitsinnovaties dienen</p> <p>Indienen en doorontwikkelen Horizon</p>	<p>Legacy Velo-city 2017</p>	<p>Deelname Clean Bus Declaration: verkennen Europese mogelijkheden voor ov concessie Arnhem Nijmegen</p> <p>Actieve deelname in Polis en HyER</p> <p>Duurzame stadslogistiek</p>		<p>De regio is via Nijmegen lid van het Urban Partnership over Urban Mobility. Dit resulteert eind 2018 in een actieplan voor verbetering van Europees beleid, Europese</p>

<p>2020 voorstel "Plan-IT": regionale bereikbaarheidsaanpak doorontwikkelen met Europese middelen</p> <p>Adviseren over nieuwe ov concessie Arnhem Nijmegen om in zo vroeg mogelijke fase mee te onderzoeken of met Europese ondersteuning verduurzaming en bereikbaarheid in de hele regio mogelijk is</p> <p>Adviseren over projectmogelijkheden alle regiogemeenten, ook aan de hand van projecten onder regionale bereikbaarheidsaanpak en investeringsagenda (waterstoftankstation auto's, personenauto's en huisvuilwagen)</p> <p>Adviseren over Europese kansen lopende</p>		<p>bijeenkomst tijdens European Green Capital 2018</p>		<p>kennisdeling en Europese fondsen.</p>
--	--	--	--	--

	projectvoorstellen binnen PFO mobiliteit, afzonderlijke gemeenten en overige partijen actief op duurzame mobiliteit (bijv. Waterstof: HAN, Connexion, stadslogistiek, etc.).				
<p>Circulaire Economie</p> <p><i>“In 2050 moet de economie circulair zijn. In 2030 moet het restafval in 50% zijn verminderd tov 2016.”</i></p>	<p>Adviseren mogelijkheden regionale investeringen versterken met Europese middelen (Europese Investeringsbank)</p> <p>Adviseren Europees projectvoorstel 'circulair fietspad' (Zevenaar, NTP Infra, Circkelstad)</p> <p>Adviseren over Europese mogelijkheden voor projectenlijst onder investeringsagenda</p>	<p>Meeorganiseren Circulaire Economie conferentie tijdens Green Capital 2018 (Frans Timmermans en Europese voorbeelden uitnodigen)</p>			
<p><i>Anders</i></p>		<p>We organiseren verschillende evenementen tijdens de European Week of Regions and Cities en betrekken hier</p>		<p>Bureau Brussel zal i.s.m. oa. the Economic Board verder werken aan</p>	

	<p>ambtenaren en bestuurders uit de regio bij. Thema's worden nog bepaald. Dit wordt ook gebruikt als belangrijkste moment voor kennismaking met Europese activiteiten voor (nieuwe) collegeleden.</p> <p>Advisering Arnhem State of Fashion 2018 als gebruik voor moment Europese profilering creatieve industrie.</p>		<p>de bredere profilering van de regio en wat het 'verhaal van de regio' is. Dit dient ook de profilering richting Noordrijn-Westfalen (NRW) en het Rijk.</p> <p>Opstellen lobbyfiches: Gezamenlijke lobby agenda ontwikkelen (i.s.m. stakeholders uit de regio).</p> <p>Gezamenlijk werkbezoeken ontvangen.</p>	
--	---	--	--	--

4.1 Europese Projecten (subsidies en financiering)

Het aantal Europese fondsen is enorm. Aan de hand van het regionale profiel, de ambities, en bestaande capaciteit scant Bureau Brussel actief welke kansen interessant zijn om projecten en activiteiten uit de regio te laten versterken door Europa (met kennis, netwerk en financiering). Voor een totaaloverzicht, kan de website van [Europa Nu](#) worden geraadpleegd.

Europese subsidieverwerving - aanpak 2018

Zoals beschreven in de missie behartigt Bureau Brussel de belangen van actoren uit de regio. Zo ook met subsidieverwerving. Bureau Brussel probeert een brug te zijn tussen wat er in de regio aan project (en/plannen) bij verschillende actoren speelt en wat er in Brussel aan kansen door Bureau Brussel wordt gesignaleerd. Hierbij staat de P van PROJECTEN boven aan in het prioriteiten lijstje van Bureau Brussel.

De afgelopen jaren heeft Bureau Brussel veel tijd en aandacht besteed aan het begeleiden van verschillende (Horizon 2020, LIFE, Interreg) subsidievoorstellen. Dit waren regelmatig projectvoorstellen, waarbij Bureau Brussel signaleerde dat er in Brussel een consortium met een idee was en verbond regionale partijen aan deze ideeën. De afgelopen jaar zijn we dit zoveel mogelijk aan het omdraaien: we vertrekken zoveel mogelijk vanuit initiatief *uit de regio*. Er moet in de regio een probleem of projectvoorstel zijn, dat met behulp van EU fondsen (deels) opgelost en uitgevoerd kan worden. Bureau Brussel intensiveert dan ook in 2018 de mate waarin zij aansluit bij regionale overleg/projectstructuren, zoals de portefeuillehoudersoverleggen binnen de Regio Arnhem Nijmegen, the Economic Board, de Investeringsagenda stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen projectoverleggen en de daaraan gelieerde (ambtelijke) projectgroepen als de Circulaire Economie, Duurzame Mobiliteit en Energietransitie. **Bureau Brussel nodigt hen dan ook allen uit om met voorstellen voor projecten te komen.**

Zo werken we aan gedragen projectvoorstellen die realiseerbaar zijn door beschikbare capaciteit (die overigens bij een succesvolle aanvraag dan Europees gefinancierd wordt). Voor het concretiseren van een projectvoorstel is namelijk inhoudelijke expertise en capaciteit nodig. Soms ontbreekt de personele capaciteit in gemeentelijke organisaties om op korte termijn snel stappen te kunnen zetten. Dit is ook logisch, want iedereen is druk genoeg met het 'reguliere werk' en het Europees maken kan inhouden dat niet meteen 1-op-1 de (kans op) opbrengst te benoemen is. Bureau Brussel zet alles op alles om te zorgen dat kansen niet als 'last' ervaren worden, maar als natuurlijke versterking van het originele doel. Tegelijkertijd willen we uit de paradox wegblijven dat capaciteitstekort in het voortraject leidt tot het missen van Europees gefinancierde werkzaamheden. Vandaar dat we zoveel mogelijk willen **ophalen** en daarover adviseren, in plaats van enkel kansen aandragen.

Tegelijkertijd blijft Bureau Brussel ook sterk in Brussel scannen naar kansen. Daar ligt onze kracht: in onze contacten met andere Europese steden en regio's, in het lidmaatschap van de Europese netwerken zoals ERRIN en Polis, en in onze Brusselse contacten met oa. de Europese Commissie.

Het afgelopen jaar zijn er nieuwe Europese projecten goedgekeurd (zie overzicht in Bijlage 1) waarbij vooral de steden Arnhem en Nijmegen project partner zijn. We hebben ook vaker geadviseerd over kansen voor andere regiogemeenten. We zien een positieve trend vanaf 2015, de afgelopen tijd is er veel energie gestoken in het versterken van de samenwerking met o.a. de collega's van de subsidiebureaus die actief zijn bij de gemeenten in de regio. Bureau Brussel heeft hierin altijd de rol van aanjager, schakelaar en het doorzetten van kansen voor anderen die de kans/mogelijkheid in dit geval pakken en uiteindelijk verzilveren.

Ook neemt Bureau Brussel, in samenwerking met the Economic Board, in 2018 steeds meer een rol op zich richting triple helix partners (kennisinstellingen, bedrijven, andere initiatieven). Voorbeelden hiervan zijn the Economic Board zelf, het Clean Mobility Center, Health Valley, Groene Allianties de Liemers, het IPKW, Windpark A15, het ENGIE-terrein, de DAR, de HAN, Radboud Innovation, de LECs (logistieke expertise centra), etc.

Voorstel:

- (1) Bureau Brussel blijft sterke aansluiting zoeken bij the Economic Board en de investeringsagenda Arnhem-Nijmegen met als doel concrete Europese projecten te ontwikkelen;
- (2) Bureau Brussel sluit actief aan bij bestaande regionale projectgroepen (Circulair Arnhem Nijmegen duurzame mobiliteit, energietransitie, etc.) en adviseert daar over mogelijke Europese kansen en mogelijkheden;
- (3) Bureau Brussel gaat actiever optrekken met ondernemers en kennisinstellingen in verkenningen naar Europese projecten;
- (4) Bureau Brussel blijft optreden als facilitator voor partners uit de regio die hulp/ruimte/partners nodig hebben voor projectontwikkeling. Dit doet zij o.a. door het beschikbaar stellen van vergaderruimte in het pand aan de Palmerstonlaan, het zoeken van partners binnen relevante netwerken, het vragen om hulp bij relevante netwerken etc.

4.2 Profileren van de regio in Europa (Profile)

Bureau Brussel zet de Regio Arnhem Nijmegen in Brussel in de spotlights. Waarom vinden we dit belangrijk? Naast dat het in de regio het idee versterkt waar we goed in zijn, is het in Europa een manier om ervoor te zorgen dat er kansen op je af komen. Dit gebeurt, zodra actoren in Brussel weten wie je bent, wat je kunt en waarom dat interessant is. Op die manier kunnen consortia die partners zoeken, je gemakkelijk vinden en zo ontsluit je andere kansen die uiteindelijk kunnen leiden tot partnerschappen en Europese projecten. Zo realiseren we Europese steun voor de regionale ambities.

Bureau Brussel profileert de regio op verschillende manieren en momenten. Allereerst bij de netwerken waar de regio lid van is in Europa. Bureau Brussel bezoekt werkgroepen, ledenbijeenkomsten van de netwerken, evenementen en congressen. Bureau Brussel netwerkert daar met relevante, wisselt gegevens uit, legt contacten met potentiële partners en geeft presentaties over ideeën uit de regio voor samenwerking.

Ten tweede bezoekt Bureau Brussel infodagen, European Innovation Partnership bijeenkomsten en andere evenementen van de Europese Commissie. Bureau Brussel stelt vragen, netwerkt, en ontmoet potentiële partners. Telkens wordt de regio genoemd en wordt uitgelegd wat we hier te bieden hebben.

Ten derde profileert Bureau Brussel de regio actief tijdens de European Week of Regions and Cities in oktober (voormalig Open Days), Design Days in september, de Sustainable Energy Week in juni en andere relevante Brusselse evenementen waarbij actoren uit de gehele Unie zich in Brussel verzamelen. In het verleden heeft Bureau Brussel studiebezoeken, workshops, presentaties en lunches/diners/borrels georganiseerd.

Ten vierde onderhoudt Bureau Brussel contacten met het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) door middel van een maandelijks “Uurtje Oost” (overleg in Oost Nederland verband op het HNP met alle mensen die voor Oost Nederland in Brussel werken), de lobbyisten van de regio Food Valley en de Cleantech Regio (Apeldoorn en stedendriehoek). Ook wordt er regelmatig samengewerkt met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Europese Unie, het Europees Parlement (m.n. de Nederlandse parlementariërs) en de Europese Commissie.

Tot slot organiseert Bureau Brussel diverse lobby- en profileringsactiviteiten, zowel in de regio als in Brussel. Zo organiseert zij/draagt zij bij aan werkbezoeken van (hoge) EU ambtenaren en Nederlandse diplomaten aan de regio door daar actief over te adviseren en ze te benaderen. Zij organiseert werkbezoeken aan Brussel, evenementen van klein tot groot en begeleidt zij partners bij netwerkgelegenheden in Brussel.

Profileren van de regio in 2018

Ook in 2018 zal Bureau Brussel de regio blijven profileren, middels verschillende activiteiten (zie vooraan hoofdstuk).

Ter versterking van het regionale profiel, doet Bureau Brussel de volgende voorstellen:

1. Op basis van de regionale ambitieagenda (in ontwikkeling), de Economic Board strategie en het profiel van de investeringsagenda één gezamenlijk profiel met daaronderhangende lobbythema's benoemen en uitdragen, bijv. in de vorm van een bookie/flyer ter promotie in Brussel in het Engels;
2. Voort te bouwen op Velo-city 2017 en Nijmegen Green Capital 2018 door toe te werken naar een nieuw gezamenlijk doel (Europees icoonproject, Europese award, etc.).

4.3 Netwerk(en) in de regio en in Brussel (Partners)

Alle bovenstaande activiteiten gedijen alleen maar met een goed netwerk, zowel in de regio als in Brussel. Bureau Brussel fungeert hierbij als vooruitgeschoven post, om te zorgen dat in Brussel de deuren voor de regio open gaan en we goed weten met wie we kunnen en willen samenwerken. Dit netwerk wordt ingezet op de volgende manieren:

- Bij projectontwikkeling. Het is van belang dat Bureau Brussel goed weet welke projecten er in de regio zijn met mogelijke Europese potentie. Tevens is het van belang dat er in Brussel een netwerk is van potentiële partners. Het gaat dus om het koppelen van regionale partners aan Europese partners.
- Bij kennisdisseminatie. Om de kennis op te halen in Brussel is het van groot belang dat je op actuele ontwikkelingen wordt gewezen. Daarvoor is een goed netwerk onontbeerlijk. Anderzijds, om de kennis effectief in de regio te verspreiden is het hebben van een netwerk in de regio minstens zo belangrijk.
- Bij profileren. Profileren is alleen maar nuttig als je een duidelijke boodschap hebt, je doelstelling helder geformuleerd is en je publiek kent. Ook maken we hierbij vaak massa door samen te werken regionale/Nederlandse en Brusselse gelijkgestemde partners.

Netwerken in Brussel in 2018

In Brussel is de Regio Arnhem Nijmegen lid van een heel aantal netwerken. Een uitgebreid verslag hiervan is te vinden in Bijlage 2: overzicht netwerken Regio Arnhem Nijmegen.

De Regio Arnhem Nijmegen is lid van ERRIN (European Regions Research and Innovation Network). ERRIN is bij uitstek een netwerk bedoeld voor de Brusselse kantoren van regio's en daardoor uitermate geschikt voor Bureau Brussel, onder andere voor projectontwikkeling en partners vinden. We verkennen of een actievere houding binnen het netwerk - bijv. door (co-)leiden van een bepaalde werkgroep - gewenst en realistisch is.

We zijn actief in verschillende werkgroepen (oa. Transport, Energie, Health, Design&Creativity). Zo zal in de ERRIN werkgroep Energie 2018 de samenwerking voortgezet worden met andere regio's en steden, de Europese commissie en andere Europese instellingen dit het thema energie en klimaat hoog op hun agenda's hebben staan. Onderwerpen zoals klimaat beleid en lokale maatregelen, energie systemen en actieprogramma's om bv. CO2 uitstoot te verminderen worden besproken in werkgroepverband. Kennisuitwisseling wordt gestimuleerd door het organiseren van events (o.a. tijdens Sustainable Energy Week) en het profiel van de regionale dimensie van klimaatbeleid wordt hierdoor meer zichtbaar gemaakt.

Op het thema duurzame mobiliteit schakelen we naast de partners in ERRIN, ook met het secretariaat en leden van Polis en HyER. Sinds 2017 is de Regio Arnhem Nijmegen lid van de Polis Managing Committee, waardoor we in het voorportaal zitten voor informatie en kansen binnen Polis. Ook is de samenwerking met European Cyclist's Federation versterkt (Velo-city 2017), wordt er samengewerkt met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU en blijven we gebruik maken van het lidmaatschap van HyER (netwerk voor waterstof en elektrische mobiliteit). Deze activiteiten worden versterkt door het lidmaatschap van Nijmegen van het Urban Agenda Partnership over Urban Mobility. Hier heeft Bureau Brussel actief voor gelobbyd en is nog steeds betrokken bij deze samenwerking, contacten met partners en adviseert over activiteiten hierbinnen.

Op het gebied van Health zijn we sinds 2017 ook bezig meer gerichte samenwerking invulling te geven in het CORAL netwerk van regio's (met Health Valley).

Naast deze netwerken heeft Bureau Brussel ook het eigen netwerk bij de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Permanente Vertegenwoordig van Nederland bij de EU, etc. Ook hebben we veel structurele contacten met andere Europese steden en regio's om daar gezamenlijke samenwerkingskansen mee uit te werken (projects).

Netwerken in de regio in 2018

Naast het netwerk bij de deelnemende gemeenten, onderhoudt Bureau Brussel veel netwerken in de Regio Arnhem Nijmegen en bredere regio. Sinds afgelopen jaar wordt er actief samengewerkt met the Economic Board. We werken gezamenlijk aan de profilering van de regio, zowel daarbinnen als daarbuiten (in ons geval Brussel). Ook adviseren we actief over projectmogelijkheden die passen in de strategie van the Economic Board en daaraan gelieerde triple helix partners. Daarnaast schakelen we veel met kennisinstellingen en andere partners als Radboud Innovation, ArtEZ, ROC's, de DAR, het IPKW, etc.

Voorts is Bureau Brussel zijdelings betrokken bij het netwerk van de Euregio. Bureau Brussel zet haar kennis van de regio graag in voor samenwerking met de Duitse partners in NRW en verwijst partners op mogelijkheden in de euregio. We maken ook onderdeel uit van het Gelrestad EU netwerk, waar ook de euregio in participeert.

Naast het EU Gelrestad netwerk, wordt er sinds 2018 ook actief geparticipeerd in het innovatieprofiel Oost-Nederland. Met een regionale bestuurlijke vertegenwoordiger in de regiegroep (wethouder König, Arnhem) wordt er zo intensievere samengewerkt en afgestemd met kennisinstellingen, overheden en ondernemers(verenigingen) op Oost-Nederlandse schaal in Europese context. Doel is zo meer gebruik te maken van Europese fondsen binnen Horizon 2020.

Ook met de subsidiebureaus die in de regio gelieerd aan de gemeenten zijn (IGS5, Subsidienetwerk Nijmegen etc.) heeft Bureau Brussel een intensieve band. Bureau Brussel maakt graag gebruik van hun expertise en kennis van projecten die in de regio spelen. Andersom, wijst Bureau Brussel hen op kansen die zich vanuit Brussel voordoen in de hoop dat dit tot nieuwe projectontwikkeling kan leiden.

Tot slot wil Bureau Brussel ook in 2018 actief aansluiten bij regionale overleggen als de PFO's, de Groene Hub, duurzame mobiliteit, etc om daar op te halen en te adviseren wat Europese activiteiten zouden kunnen zijn. Ook is de samenwerking met de verschillende ambtelijke organisaties belangrijk, voor projecten maar ook voor de gezamenlijke regionale agenda. Hiervoor organiseren we onder andere een werkbezoek van de gemeentesecretarissen naar Brussel.

4.4 Lobby (Public Affairs)

Niet los te zien van profilering (profilieren is ook een vorm van lobbyen), werkt Bureau Brussel ook aan de lobby van de regio. Uiteraard focust de lobby zich rondom de thema's waarop Bureau Brussel aan het werk is. Zo probeert Bureau Brussel het belang van Smart Energy, Sustainable Mobility en Health op de agenda van het Rijk en de EU te krijgen, ten einde hiervoor meer kansen, subsidies en beleid te genereren.

Lobby in 2018

Bureau Brussel gaat door met deze lobby functie in dit nieuwe jaar. Dit doet zij in 2018 door middel van de bij "profilieren" genoemde evenementen, maar ook door mee te werken aan nieuwe trajecten en lobbyprocessen. Ook onderhoudt Bureau Brussel nauw contact met het Huis van de Nederlandse Provincies om -waar mogelijk- aan te haken bij relevante beleidsbeïnvloeding waar zij mee bezig zijn. In 2017 is dit actief gedaan op het thema mobiliteit door het lidmaatschap van het Urban Mobility Partnership, de uit Velo-city 2017 voortvloeiende lobby voor een EU Fiets strategie en de betrokkenheid bij de lobby voor behoud en versterking van de ICE. Bureau Brussel houdt zich bezig met de lobby voor stedelijk beleid in Europa. Dit doet zij gezamenlijk, met de andere partners uit de netwerken ERRIN, POLIS en HyER, maar ook apart in gesprekken met de Europese Commissie en Europarlementariërs. Daarnaast is Bureau Brussel betrokken bij de lobby rondom Nijmegen Green Capital 2018 en het succesvol maken van dat jaar door het binnenhalen van (internationale) conferenties.

Arnhem Nijmegen moet een voorbeeld worden voor anderen, van hoe *light* en effectief samenwerken in de praktijk werkt en wat het een regio kan opleveren. Tevens is het van groot belang dat de boodschap naar buiten gezamenlijk "geframed" wordt zodat de ontvangers continue dezelfde boodschap horen en zien (zie voorstel bij 4.2 Profilering). Hiervoor werkt Bureau Brussel samen met the Economic Board, waar ook nog aparte lobbypunten en een bredere lobbyagenda uit voort komen.

4.5 Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (Policy)

Bureau Brussel is de *voortgeschoven post* van de regio in Brussel. In deze rol verdiept zij zich in relevant EU beleid en geeft zij hierover advies aan beleidsmakers/bestuurders in de regio. Het ophalen van kennis gebeurt op verschillende manieren:

Kennisdisseminatie en advies in 2018

- *Desk research* en informerende en adviserende memo's/nota's voor bestuurders uit de regio over Europese ontwikkelingen.
- *Via de Europese netwerken* waar de regio is aangesloten. Op dit moment is de Regio Arnhem Nijmegen aangesloten bij verschillende Europese netwerken (zie Bijlage 2). Deze netwerken zijn een ideale bron van kennis, contacten, netwerk en actuele *inside information*.
- *Via de nationale netwerken/contacten* van Bureau Brussel. Zo werkt Bureau Brussel intensief samen met de subsidiebureaus van Arnhem en Nijmegen, is zij aangesloten bij het VNG Europeanetwerk en is zij actief betrokken bij de CityDeal en de Gelrestad partners.

Deze kennis verspreidt Bureau Brussel op verschillende manieren:

- Bureau Brussel probeert elke week één dag op het gemeentekantoor in Arnhem en één dag op het gemeentehuis in Nijmegen te werken.
- Bureau Brussel heeft regulier overleg met (vice)voorzitter Carol van Eert en voorzitter Ahmed Marcouch.
- Bureau Brussel informeert op onregelmatige basis wethouders en burgemeesters. Ook met de portefeuillehouders Mobiliteit (wethouder Boone uit Westervoort) en Duurzaamheid (wethouder Burgers uit Wijchen) is regelmatig contact over de werkzaamheden van BB op deze thema's.
- Bureau Brussel heeft een zeswekelijks overleg met de strategen van Arnhem en Nijmegen.
- Bureau Brussel organiseert “bijpraatsessies” met bestuurders en ambtenaren uit de hele regio.
- Bureau Brussel heeft een driewekelijks overleg met IGS5 (InterGemeentelijk Subsidiebureau) en regulier overleg met het subsidienetwerk in Nijmegen.
- Bureau Brussel is agendalid bij Circulair Arnhem Nijmegen, ambtelijk overleg PFO mobiliteit, en overleggen binnen de investeringsagenda. Op basis van concrete ontwikkelingen adviseren en participeren we actief.
- Bureau Brussel informeert actief over Europese ontwikkelingen, onder meer via de nieuwsbrief Brussels Lof en via Twitter (@BureauBrussel). **U kunt zich aanmelden via de website www.regioan.nl (kopje Bureau Brussel 'blijf op de hoogte').**

5. Terugblik en vooruitblik: de regio in Europa

Zoals op te maken is uit deze jaaragenda, spelen er veel thema's en activiteiten in de regio en in Brussel. Dit jaarplan is dan ook niet zozeer een overzicht van activiteiten van Bureau Brussel zelf, maar vooral een blik op hoe we schakelen tussen partijen uit de regio die in Europa en Brussel actief zijn. Daarom worden in dit jaarplan voorstellen gedaan hoe Bureau Brussel meer en concreter gevoed kan worden.

De afgelopen tijd signaleert Bureau Brussel een groeiend besef in de regio dat de regio veel te bieden heeft: in een Europese context, maar ook in een regionale context waar meer samengewerkt wordt en resultaten behaald worden.

De gezamenlijke ambitie groeit, en is al veel zichtbaarder en sterker geworden door activiteiten van de Economic Board in de regio. Bureau Brussel probeert dit proces actief door Europa te laten ondersteunen om zo de regio weer een stuk verder te brengen. Het gaat daarbij dus om verbinding en wederzijdse versterking, of in onze woorden: "Act local, think global".

Bijlage 1 Overzicht Europese projecten Arnhem Nijmegen

Het onderstaande overzicht bevat een weergave van Europese projecten en projectvoorstellen vanuit de Regio Arnhem Nijmegen. Het geeft daarmee een blik op de concrete resultaten waartoe Europese activiteiten vanuit de regio (kunnen) leiden. Dit overzicht geeft resultaten weer die voortkomen uit de samenwerking met subsidieadviseurs en vakinhoudelijke collega's in onze regio. Bij de genoemde projecten in het overzicht heeft Bureau Brussel meestal (slechts) een verkennende, aanjagende, verbindende en/of adviserende rol gehad.

Arnhem Nijmegen EU subsidiethermometer

Datum: 8 februari 2018

Projectbenaming	Thema	EU-programma	Leadpartner	Stand van zaken	Baten	Kosten	Baten	Kosten
					Arnhem	Arnhem	Nijmegen	Nijmegen
- PTP Commute	Smart, Green and Integrated Transport	Horizon 2020	London Council	Na step 1 afgewezen	€ -	€ -	€ -	€ -
- MTPP (statushouders)	Integratie en Migratie	AMIF	The Hague Process	Juli 2017 afgewezen	€ -	€ -	€ -	€ -
- Smart Creativity Hubs (Made4Life)	Innovatie in de creatieve industrie	INTERREG VB NWE	ERNACT	Step 2 afgewezen	€ -	€ -	€ -	€ -
- ISLAND	Low Carbon	INTERREG VB NWE	Gemeente Nijmegen	Step 1 afgewezen	€ -	€ -	€ -	€ -
- Immigration Guide Platform	Sociale innovatie	INTERREG VB NWE	Immigration Guidance Platform	Step 1 afgewezen	€ -	€ -	€ -	€ -
- Smartify	Energie	Horizon 2020		Step x afgewezen				
- SMARTIES	Duurzame energieopwekking, ICT en Smart Grid	Horizon 2020	EDF Energy R&D UK Centre	Afgewezen	€ -	€ -	€ 370.000	€ ??
- UPSCALE	Smart and sustainable cities	Horizon 2020	Duisburg universiteit	September 2017 ingediend	€ 400.000	€ -	€ ??	€ -
- Cleantech Energy Crossing	Innovatie	INTERREG VA (D-NL)	KIEMT	In behandeling (dec. 2016)	??	??	??	??
- PLAN IT	Duurzame Mobiliteit	Horizon 2020	Leuven	In behandeling (eerste fase)				
- Charge & Go	E-mobility	EFRO	Radboud universiteit	In uitvoering (2016-2020)	€ 120.000	€ 70.000	€ -	€ -

- E-Bus 2020 IMC	E-mobility Smart Trolley Grid	INTERREG VA (D-NL)	Kiepe Electric	In uitvoering (2016-2020)	€ 1.500.000	€ 400.000	€ -	€ -
- Fruitallee in de Euregio Rijn-Waal	Biodiversiteit, ecologische verbindingen	INTERREG VA (D-NL)	ECNC	Uitgevoerd (1.10.2016-1.4.2017)	€ 5.000	€ 5.000	€ -	€ -
- Climate Active Neighbourhoods (CAN)	Low Carbon (stimulering wijkinitiatieven)	INTERREG VB (NWE)	Climate Alliance (D)	In uitvoering (2016-2019)	€ 870.000	€ 350.000	€ -	€ -
- Clean Mobil Energy	E-mobility Smart Grid opwekking	INTERREG VB (NWE)	Gemeente Arnhem	In uitvoering	€ 1.500.000	€ 600.000	€ -	€ -
- CLINSH	Air quality	LIFE	Provincie Zuid-Holland	In uitvoering (2016-2020)	€ -	€ -	€ 250.000	€ 100.000
- Liberation Route Europe (next level)	Toerisme	COSME	Liberation Route Europe Foundation	In uitvoering	€ -	€ -	€ -	€ -
- H2Nodes	Transport (waterstof)	CEF-transport	Rigas Satiksme Letland	In uitvoering (2014-2018)	€ 200.000	??	€ -	€ -
- CHIPS	Low Carbon	INTERREG VB (NWE)	Provincie Vlaams Brabant (B)	In uitvoering (2016-2019)	€ -	€ -	€ -	€ -
- PLUG-IN	Sociaal-culturele en territoriale cohesie	INTERREG VA (D-NL)	Gemeinde Hamminkeln	In uitvoering (2015-2019)	??	??	??	??
- De Ler(n)ende Euregio doet het!	Sociaal-culturele en territoriale cohesie	INTERREG VA (D-NL)	ROC Nijmegen	In uitvoering (2015-2019)	??	??	??	??
- Zorg verbindt	Zorg - grensvervaging	INTERREG VA (D-NL)	Euregio Rijn Waal	In uitvoering (2015-2019)	??	??	??	??
- IJCA (International Junior Counciller Advisor)	Sociaal-culturele en territoriale cohesie	INTERREG VA (D-NL)	Stadt Duisburg	In uitvoering	€ -	€ -	??	??
- EYES	WOII	Europe for Citizens	Liberation Route Europe Foundation	In uitvoering			€ 17.500	
- Thuis beter worden	Health	INTERREG VA (D-NL)	Radboud universiteit	In voorbereiding	€ -	€ -	€ -	€ -
- M4M (Mensen voor Mensen)	Sociaal-culturele en territoriale cohesie	INTERREG VA (D-NL)	Stadt Duisburg	Afgerond	??	??	??	??

- Deelauto's 2.0 (zero-emissie campus)	Urban Mobility	UIA call 2016	Gemeente Arnhem of Nijmegen	Er is geen aanvraag ingediend	€ -	€ -	€ -	€ -
- KIC Urban Mobility	Urban Mobility	KIC Urban Mobility		In voorbereiding				
- Groene Allianties de Liemers - energietransitie	Duurzame energie	Interreg NWE		Op zoek				
- Recyclane / Circulair fietspad	Circulaire Economie en Duurzame Mobiliteit	FTI (Fast Track to Innovation in Horizon 2020)		In voorbereiding				
- Diabetes	Health	Horizon 2020		In voorbereiding				
- Investerings in Beeld	Circulaire Economie	EIB/EFSI/ELENA		In voorbereiding				
- Smart emissions / luchtkwaliteit	Air quality	UIA		In voorbereiding				
- Warmteopslag Lingewaard	Low Carbon	Interreg NWE		In verkenning				
Totaal					€ 4.195.000	€ 1.425.000	€ 637.500	€ 100.000

Bijlage 2: Overzicht Europese netwerken

Netwerkorganisaties in Brussel: waar is Bureau Brussel wel en niet actief in?

Naam netwerk	Geografisch of thematisch	Als thematisch: welk thema	Regio lid?	Kosten	Beleids-beïnvloeding	Projectontwikkeling
ERRIN	Geografisch – regio's		Ja	€2700,- per jaar	Ja, zij het marginaal.	Ja, hier ligt de focus op.
POLIS	Thematisch	Mobiliteit (in brede zin)	Ja	€9240,- per jaar	Ja.	Ja. Zij helpen mee en zijn bereid zelf ook in projecten te gaan en mee te helpen.
HyER	Thematisch	Waterstof en elektrische mobiliteit	Arnhem lid	€5000,- per jaar	Ja	Ja. Zitten zelf ook in verschillende H2020 projecten. Organiseren niet specifiek voor leden.
ICLEI	Thematisch	Klimaat	Nijmegen lid	-	Ja	Nee.
Covenant of Mayors	Thematisch	Klimaat	Arnhem, Nijmegen en Lingewaard signataires	-	Ja	Nee
Eurocities	Geografisch - steden met >250.000 inwoners		Geen lid	€15840,- per jaar of €4420,- per forum	Ja	Ja
CIVITAS/CIVINET	Thematisch en Geografisch. CIVINET =	Mobiliteit	Geen lid	-	Ja	Ja

	alleen voor NL/Vlaanderen					
International Research Universities Network	Geografisch – onderzoeksuniversiteiten	Onderzoek	Radboud Universiteit is lid	-	Nog niet	Nog niet
CORAL	Thematisch	Health	Deelnemend samen met Health Valley	Nog niet formeel lid	Ja, zij het marginaal	Ja

European Regions Research Innovation Network (ERRIN)

Regio lid

ERRIN is een groot Europees netwerk dat haar kantoor in Brussel houdt. Er zijn inmiddels meer dan 100 verschillende regio's lid van het netwerk. Vanuit Nederland zijn Arnhem Nijmegen, Food Valley, Utrecht, de Randstad, Eindhoven, Leeuwarden en Twente lid. ERRIN tracht de regionale R&D-capaciteit te ontwikkelen en doet dat middels vier speerpunten, de vier *P's*: *Policy, Partnerships, Projects and Profile* (Beleid, Partnerschappen, Projecten en Profilering). Dit doet zij via verschillende thematische werkgroepen.

Deze werkgroepen worden allen geleid door een regio en zij drijven op de actieve participatie van de leden van de werkgroep. Op dit moment is Arnhem Nijmegen City Region lid van de werkgroepen Bioeconomy, Design & Creativity, Energy & Climate Change, Health, Smart Cities en Transport. Zij vervult binnen geen van de werkgroepen een erg actieve of leidende rol. Iedere werkgroep organiseert werkgroep bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben tot doel te werken aan de vier P's van ERRIN. Zo zijn er bijeenkomsten waar ambtenaren van de Europese Commissie uitgenodigd worden om het relevante EU-beleid op dat thema uit te leggen, maar ook bijeenkomsten waar regio's de kans krijgen te presenteren (profilering) of zogenaamde *brokerage events* (makelaars-evenementen) waarbij regio's elkaar kunnen ontmoeten en hun projectideeën kunnen bespreken (partnerschappen en projecten).

ERRIN kent een jaarlijkse contributie van €2700,- en is daarmee een relatief goedkoop netwerk. Dit valt af en toe terug te zien aan de professionaliteit van het netwerk. Ondanks dit, is ERRIN voor een regio zoals de onze een ideale plek om mensen te ontmoeten, kennis op te doen van lopende zaken op EU- en subsidiegebied en meetings te organiseren/onzelf te profileren. Vanuit het lidmaatschap bij ERRIN zijn in het verleden projectaanvragen gedaan, evenementen georganiseerd en kennis opgedaan. Ons voorstel is dan ook het lidmaatschap van ERRIN te continueren.

POLIS Netwerk

Regio lid

Naast ERRIN is de regio ook (weer) lid geworden van het POLIS netwerk. Ook dit is een *Brussel-based* netwerk, maar POLIS is in tegenstelling tot ERRIN een thematisch afgebakend netwerk: "*POLIS tracht lokale/regionale transportsystemen te verbeteren door integrale strategieën m.b.t. economische, sociale en duurzame dimensies van transport te helpen ontwikkelen*". POLIS is een oud netwerk, dat in 1989 door de Europese Commissie is opgericht om een regionale stem richting de Europese Commissie op mobiliteitsgebied te kunnen zijn. Sinds die datum hebben POLIS-leden samengewerkt om tot innovatieve en nieuwe transportoplossingen te komen.

Ook POLIS heeft verschillende werkgroepen: Environment and Health in Transport (Milieu en Gezondheid in Transport), Mobility and Traffic Efficiency (Mobiliteits- en verkeersmanagement), Transport Safety and Security (Veiligheid en Beveiliging) en Social and Economic Aspect of Transport (Sociaaleconomische aspecten van Transport). De provincie Gelderland is voorzitter van de werkgroep Environment and Health in Transport.

Polis is een waardevol netwerk omdat zij veel ervaring en expertise hebben op het gebied van beïnvloeding en projectontwikkeling. POLIS participeert zelf ook in een veelheid aan projecten. Sinds december 2016 is de regio Arnhem Nijmegen lid van het Management Committee van POLIS (ambtelijke vertegenwoordiging door Bureau Brussel). Hierdoor zitten we nog meer in het voorportaal van informatie en projectvorming.

HyER

Arnhem lid

De *European Association for Hydrogen and fuel cells and Electro-mobility in European Regions* (HyER) is een Europees netwerk op het gebied van waterstof en Electro mobiliteit. Met meer dan 35 deelnemende regio's en een heel aantal geassocieerde partners is het een belangrijk netwerk op het gebied. Zij doet aan beleidsbeïnvloeding, representatie en disseminatie van waterstof en elektromobiliteit.

ICLEI

Nijmegen lid

ICLEI is een mondiaal netwerk van meer dan 1200 steden en regio's. Het netwerk focust zich op het realiseren van een duurzame toekomst. ICLEI kent ook een Europese tak: ICLEI Europe. ICLEI doet aan beleidsbeïnvloeding bij de VN en de EU, op meerdere fronten (Europese Commissie, Committee van de regio's, Europees Parlement). De focus ligt dus niet op projectbeïnvloeding, maar wel op het verspreiden van kennis, het ondersteunen van lokale overheden op weg naar een duurzame toekomst en het profileren van duurzame steden op mondiaal niveau.

Covenant of Mayors

Arnhem, Nijmegen & Lingewaard lid

Het Covenant of Mayors is een beweging van lokale en regionale overheden in de strijd tegen klimaatverandering. Het gaat hier om een vrijwillige ondertekening van deze overheden om het doel van 20% CO2 reductie te realiseren in 2020. Het idee is dat degenen die getekend hebben een zogenaamd *sustainable energy action plan* inleveren, waarin ze uitleggen hoe ze denken dit te bereiken.

Dit netwerk is erg goed te gebruiken om een publiek statement te maken dat je als gemeente de CO2 reductie van belang vindt. Ook is het goed om door de Europese Unie herkend te worden als een gemeente die deze problematiek hoog op de agenda heeft. Het kan derhalve helpen bij het aanvragen van projectsubsidies op klimaatgebied.

Partnership Urban Mobility (Urban Agenda)

Nijmegen lid

In het kader van de Europese Urban Agenda zijn meerdere thematische partnerships opgezet waarbinnen steden samen met de Europese Commissie, lidstaten en stakeholdernetwerken werken aan betere Europese regelgeving, betere Europese kennisuitwisseling en betere Europese financiering. Vanuit het regionale focuspunt duurzame mobiliteit heeft Bureau Brussel in 2016 actief gelobbyd voor lidmaatschap van het partnership Urban Mobility. Zo zit de regio in het voorportaal voor Europese financiering en kennis voor de ambities op het gebied van duurzame mobiliteit. Nijmegen heeft het lidmaatschap opgepakt en Bureau Brussel blijft actief in de advisering over participatie in dit netwerk. In 2018 vormt het partnership een Actieplan, wat daarna uitgevoerd zal worden.

Eurocities

(Nog) geen lid

Eurocities is het netwerk van grote steden in Europa. Met 130 van Europa's grootste steden als lid, spreekt zij inmiddels namens 130 miljoen inwoners in 35 landen. Ook Eurocities werkt met thematische fora, werkgroepen, projecten en evenementen om kennis te verspreiden en leden kans tot netwerken te geven. Via Eurocities wordt aan beleidsbeïnvloeding en samenwerking gedaan.

Eurocities geeft de regio een profiel: dat van internationaal georiënteerde, ambitieuze en stedelijke regio. Dit profiel kan via Eurocities op nationaal zowel als internationaal (Europees) niveau worden uitgevent. Voorts kan lidmaatschap helpen richting te geven aan het EU beleid. Tot slot tap je met lidmaatschap van Eurocities potentieel in een pool van grote steden, waarmee je samen aan EU fondsenwerving kan doen.

Vanuit Nederland zijn Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven *full member*. Twente en Almere zijn *associated member*. Dit heeft te maken met de regels binnen Eurocities.

Oorspronkelijk was netwerk slechts bedoeld voor steden met >250.000 inwoners. Metropolitane gebieden kunnen ook lid worden, maar dan moet de administratieve kern van het gebied >200.000 inwoners hebben (zie Brabantstad). Andere metropolitane gebieden kunnen *associated member* zijn (zie Twente), en hebben dan feitelijk dezelfde privileges, behalve dat ze niet in het bestuur kunnen. Lidmaatschap kost €15.820 per jaar. Dit zou kunnen worden omgeslagen over de regionale gemeenten, of in Gelre-Verband opgepakt kunnen worden. Voorwaarde hiervoor is wel dat georganiseerd is wie op welk thema actief is in Eurocities, zeker ook omdat samenwerking op inhoud plaats vindt (waardoor Bureau Brussel zelf slechts kan coördineren en algemene lobby kan doen).

CIVITAS

Geen lid

CIVITAS is een platform voor politici, ambtenaren en experts op het gebied van stedelijke mobiliteit. Meer dan 200 steden zijn inmiddels lid en delen via het platform hun ervaringen. Vanuit Nederland zijn Rotterdam en Utrecht lid. Lid worden van CIVITAS kan door het tekenen van een niet-bindende

verklaring *the CIVITAS Declaration*. Na ondertekening kun je als stad gaan profiteren van de opgebouwde kennis en ervaringen van andere partners. CIVITAS organiseert verschillende studiereizen, trainingen en events om deze kennisuitwisseling te faciliteren. Ook is er ruimte voor deelnemende politici om in het *Political Advisory Committee* zitting te nemen en zo aan beleidsbeïnvloeding op Europese schaal te doen.

Ook heeft CIVITAS nationale netwerken. Voor ons zou dat het CIVINET Nederland-Vlaanderen zijn. Hiervan zijn onder andere Tilburg, Eindhoven, Den Bosch, Antwerpen, Kortrijk en Leuven lid. Als lid kun je je profileren, meedingen in subsidies en leren van andermans' *best practices*.

Conclusie en aanbevelingen

Netwerkorganisaties in Brussel hebben in het verleden bewezen van grote toegevoegde waarde te kunnen zijn. Wel geldt voor netwerken: hoe meer energie/tijd je erin steekt, hoe meer je eruit haalt. Aangezien veel netwerkorganisaties óf thematisch zijn, óf zich via thematische werkgroepen organiseren is expertise uit de regio van groot belang.

ERRIN is een netwerk van en voor Brusselse vertegenwoordigen, dus daar kan Bureau Brussel redelijk goed zelf in participeren, maar alle andere netwerken brengen pas wat op bij voldoende inzet vanuit de regio. Bij de ERRIN werkgroepen worden ook andere partners uit de regio betrokken zoals de Economic Board, Health Valley en de kenninstellingen.

Voor een actieve deelname in deze netwerken moet wel capaciteit beschikbaar zijn en moeten experts, beleidsadviseurs de mogelijkheid krijgen om tijd en energie in Europese projecten te stoppen. Dit blijft een continue punt van aandacht.

Bijlage 3: Draft Voorstel Budget 2019 - Bureau Brussel

Bijlage 4: Jaarverslag 2017

Europese initiatieven in 2017 met Bureau Brussel

In 2017 heeft de Regio Arnhem Nijmegen zich nog steviger op de Europese kaart gezet en dit in veel gevallen weten om te zetten in concrete resultaten die in de regio zijn geland. Op de thema's Health, Energy, Duurzame Mobiliteit en ook steeds meer op Circulaire Economie raakt de regio als geheel en kennisinstellingen, ondernemers en overheden daarbinnen steeds verder verbonden met Europese ontwikkelingen. Vanuit de regio zijn projecten ingediend en goedgekeurd, profileringsactiviteiten georganiseerd, partnerschappen aangegaan, is aangesloten bij Europees beleid (policy) en is er gelobbyd voor evenementen en thema's op de Europese agenda (public affairs).

Bureau Brussel heeft dit jaar concrete verbindingen kunnen leggen tussen verschillende partijen binnen de regio en Europa. Om er een paar te noemen: Radboud Universiteit, NTP Infra, Health Valley, Hotspot Energy, het Clean Mobility Center, Groene Allianties de Liemers. Hiernaast lukt het ook steeds meer om een Europese lobby in te richten voor de regio als geheel, samen met the Economic Board maar ook vanuit een betere aansluiting bij bijvoorbeeld PFO Mobiliteit en PFO Duurzaamheid. Dit heeft ondermeer geresulteerd in een (succesvolle) deelname van 18 bestuurders aan de European Week of Regions and Cities.

De internationale Velo-city2017 conferentie die plaatsvond van 13 t/m 16 juni was een zeer geslaagd en groots event in Arnhem en Nijmegen (1500 deelnemers uit meer dan 40 landen), met ook de internationale burgemeestersconferentie in het Arnhemse stadhuis in aanwezigheid van Eurocommissaris Bulc en enkele regionale burgemeesters. Tijdens deze week kwam de lobby voor meer duurzame mobiliteit in Europees beleid samen met een profilering van de regio op dit thema.

Daarnaast is er een uitgebreide lijst met Europese projecten waarbij partners uit de regio zijn aangesloten en waarbij er financiële middelen vanuit Europa naar de regio stromen. Ook al heeft niet elk projectvoorstel geresulteerd in toegekende subsidies, we zien er wel een meer gerichte activiteit op de thema's Health, Energy, Duurzame Mobiliteit en Circulaire Economie in terug.

Dit leidt ook naar de plannen voor 2018 en daar voorbij: meer aan de hand van gerichte lobbythema's werken aan concrete doelen en activiteiten die daarvoor samen met overheden, kennisinstellingen en ondernemers binnen de regio georganiseerd kunnen worden.

In de nieuwsbrief "Brussels Lof" vindt u informatie over de werkzaamheden van Bureau Brussel. Om goed op de hoogte te blijven kunt u ons volgen via twitter: @bureaubrussel

	Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
<i>Health</i>	<p>Succesvol een Partner Search uitgevoerd voor een Health Valley partner Eurostars projectvoorstel;</p> <p>Op Health matchmaking georganiseerd tussen Health Valley en andere Europese health regio's (CORAL). Hier zijn nog in te dienen projectvoorstellen uit voortgekomen (diabetes, samenwerking internationale startupprogramma's)</p>	<p>Organisatie workshop Health: regionaal Health profiel laten presenteren door Health Valley aan Europese Health regio's binnen ERRIN;</p>	<p>Samenwerking opgezet met Zuid-Denemarken en Stavanger (Noorwegen) op thema Health: verkenning bezoeken conferentie, lidmaatschap CORAL en vooral mogelijke projectsamenwerking;</p> <p>Samen met Health Valley lid geworden van het CORAL netwerk (Health regio's);</p>		
<i>Energy</i>	<p>Het project CleanMobilEnergy is goedgekeurd in de tweede fase voor Interreg NWE subsidie (totaal project ca. €6 mln voor ontwikkeling</p>	<p>Eerste aanzet voor aandacht best practice regionale inkoop duurzame energie door middel van een</p>	<p>Samenwerking binnen H2020 project SMARTIES: relatie met regio's opgebouwd</p>	<p>Lobby European Green Capital Nijmegen 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europese conferenties & events naar de regio halen (oa. European 	

<p>duurzaam energiesysteem);</p> <p>Horizon 2020 projectvoorstel SMARTIES ingediend, maar helaas afgekeurd (innovatie en doorontwikkeling regionaal duurzaam energiesysteem en bijbehorende data);</p>	<p>presentatie tijdens de EU Sustainable Energy Week;</p> <p>Vorbereidingen & mede-organisatie werkbezoek aan Gelderland voor Europese regio's op thema energietransitie (31 oktober-2 november): presentatie in Brussel en actief benaderen in Brussel van mogelijke deelnemende Europese partners;</p> <p>Geadviseerd over Europese profileringsmogelijkheden van Arnhem Hotspot Energy</p>	<p>(project financiering helaas afgekeurd);</p>	<p>Green Challenge award, werkbezoek georganiseerd ism provincie Gelderland juli 2017)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdens European Week of Regions and Cities interview met burgemeester Bruls en burgemeesters vorige European Green Capitals (event in Brussel op 11 oktober) • Gesprekken met Europarlementariër Bas Eickhout over betrokkenheid Europees Parlement bij duurzaamheidsambities Regio Arnhem Nijmegen en invulling Green Capital jaar • Organisatie met Permanente Vertegenwoordiging, ERRIN en de Nederlandse ambassade over te 	
---	---	---	--	--

			<p>organiseren event in Brussel EGC Nijmegen 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • Initiatief medegeorganiseerd om de Energy Globe Awards naar de regio te halen; 		
<p><i>Duurzame Mobiliteit</i></p>	<p>Aangesloten bij het PTP Commute projectvoorstel Horizon 2020 met daarin pilot doorontwikkeling duurzaam vervoersmanagementnaam en profilering duurzame mobiliteit. Dit project is helaas afgewezen;</p> <p>Een brainstorm georganiseerd voor mogelijke duurzame mobiliteit projectvoorstellen van ondernemers, overheden en kennisinstellingen binnen het Urban</p>	<p>Met de Velo-city 2017 Conferentie (13-16 juni) de Regio Arnhem Nijmegen op de kaart gezet als duurzame mobiliteitsregio, 1500 deelnemers uit 40 landen. Plus spin-off:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publicaties in kranten, vakbladen en sociale media (nationaal en internationaal) • Contacten opgedaan toekomstige samenwerking (Europese steden en regio's, partners, klimaatgezant, EU 	<p>Lobby voor mogelijke samenwerking Clean Mobility Center binnen Knowledge Innovation Community consortium (de aankomende Europese kennis en innovatie infrastructuur op stedelijke mobiliteit);</p> <p>(bestuurlijk) deelgenomen aan de Polis conferentie en hier samenwerking met andere regio's verkend;</p>	<p>Lobby voor meer aandacht duurzame mobiliteit in Europees mobiliteitsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> • follow-up en legacy Velo-city • initiatief opgezet voor Big Bike Event in samenwerking met Permanente Vertegenwoordiging in Brussel (28 juni 2017) • Cycling Strategy • Deelname Urban Agenda Partnership Urban Mobility (advisering Bureau Brussel) • Organisatie workshop duurzame stadslogistiek tijdens 	<p>Deelname in Partnership Urban Agenda Urban Mobility: werken aan betere EU steun voor stedelijke mobiliteit in regelgeving, kennisdeling en financiering.</p> <p>Deelname aan diner in Europees Parlement (juli 2017) via het POLIS netwerk om meer aandacht te vragen voor Urban Agenda & stedelijke mobiliteit bij</p>

<p>Innovative Actions programma.</p> <p>Een verkenning gedaan naar Europese subsidiemogelijkheden vanuit het PFO Mobiliteit en de Regionale Bereikbaarheidsaanpak en de projecten die daar onder hangen</p> <p>Gelobbyd voor aansluiten van de Regio Arnhem Nijmegen, het Clean Mobility Center en eventueel de HAN bij de op te zetten Knowledge Innovation Community Urban Mobility</p>	<p>Commissaris, minister, koning)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goede voorbeelden en inspiratie opgedaan voor doorontwikkeling fietsbeleid <p>Voor Velo-city 2017 de Mayors Session georganiseerd, daarmee invulling aan profilering en lobby richting andere Europese steden, regio's en de EU Commissaris Bulc (die zelf aanwezig was);</p> <p>Tijdens Mayors Session Velo-city 2017 (16 juni) heeft de Economic Board haar nieuwe Virtual Reality film gepresenteerd aan alle deelnemers;</p>		<p>European Week of Regions and Cities (met Polis, ERRIN & Ile-de-France)</p>	<p>Europarlementariërs (policy paper ingediend).</p>
--	--	--	---	--

	<p>Ondertekening European Clean Bus Deployment Initiative (profilering van duurzame mobiliteitsregio en versterking lobby hiervoor);</p> <p>De presentatie van de eerste Smart Trolley Grid laadpaal ingebracht als EU Sustainable Energy Day (local event in Europese week);</p> <p>Een presentatie gegeven over onze regionale fietsaanpak aan Europese regio's in Brussel (juli 2017);</p>			
<i>Circulaire Economie</i>	<p>Op kansen gewezen van Europese fondsen voor projecten circulaire economie (DAR, Nijmegen, AVR). Tijdens European Week of Regions and Cities (9-12 oktober in Brussel) is</p>	<p>Event tijdens de European Week of Regions and Cities (samen met Cleantech Region, Provincie Gelderland)</p>		<p>Lobby voor het thema Circulaire Economie: professor Jan Jonker Radboud Universiteit geeft presentatie tijdens European Green Week, gesprek met Europese Investerings Bank &</p>

<p>over dit thema een workshop georganiseerd i.s.m. Provincie Gelderland & Cleantech Regio.</p> <p>Vorbereiding Europese project aanvraag i.s.m. NTP Infra Zevenaar & gemeente Zevenaar over circulaire fietspaden</p> <p>Een aanvraag ingediend voor beleidsondersteuning op Circulaire Economie in de hele Regio Arnhem Nijmegen</p> <p>Een aanvraag ondersteund voor beleidsondersteuning op Circulaire Economie in Groene Allianties de Liemers</p> <p>Het PFO Duurzaamheid geadviseerd een opdracht uit te zetten Circulaire Economie Investerings in Beeld te brengen en in te</p>			<p>organiseren workshop Circular Economy tijdens European Week of Regions and Cities op 11 oktober in Brussel.</p>	
---	--	--	--	--

	dienen bij de Europese Investeringsbank				
<i>Anders</i>	<p>Het EYES project is goedgekeurd (organisatie WO II herdenkingsevent met scholieren), op basis van opgebouwde naam en ervaring Europese samenwerking op thema herdenking is dit project gehonoreerd door Europese Commissie (uitvoering vanaf najaar 2018);</p> <p>Het Liberation Route Europe Next Level afsluitende event in Brussel en Bastogne, januari 2017, medegeorganiseerd (sprekers, organisatie, netwerk en spin-off van project in afsluiting);</p> <p>De AMIF subsidieaanvraag arbeidsparticipatie</p>	<p>Werkbezoek georganiseerd voor bezoek Streekplatform de Kempen aan onze regio (16-17 maart) in samenwerking met Economic Board;</p> <p>Tijdens European Week of Regions and Cities workshops georganiseerd en tijdens het Oost event onze regio in Brussel op de kaart gezet (18 bestuurders aanwezig uit eigen regio);</p> <p>In de aanloop naar Nijmegen European Green Capital 2018 verscheiden keren aandacht gevraagd voor de kalender in dit jaar, onder meer door een presentatie van</p>	<p>Presentaties gegeven in gemeenteraden van enkele GO gemeenten;</p> <p>Presentaties voor ROC leerlingen (Rijn IJssel en Nijmegen) over kansen voor de regio in Europa & ROC leerlingen ontvangen in Brussel ;</p> <p>Organisatie werkbezoek gemeentesecretarissen, Economic Board en Provincie aan Brussel (12-13 mei): versterking rol gemeentesecretarissen in regionale samenwerking en voeding Bureau Brussel, versteviging van blik op</p>		

<p>migranten is ingediend door de gemeente Arnhem;</p> <p>De aanvraag Immigration Guide is ingediend bij Interreg NWE vanuit Arnhem met ondersteuning van Nijmegen, maar in 2018 afgekeurd</p>	<p>burgemeester Bruls tijdens de European Week of Regions and Cities;</p> <p>Meegeholpen in de organisatie van de EU Design Days in ERRIN verband. Helaas is het dit jaar niet gelukt om sprekers vanuit de regio te laten deelnemen. Daarom heroverwegen we komend jaar deelname aan dit event.</p>	<p>Europese thema's die de regio raken;</p> <p>Een werkbezoek van de regio Mid-Noorwegen ontvangen in Arnhem over hoe om te gaan met Europese subsidies;</p> <p>De samenwerking binnen Oost Nederland steviger ingevuld, ondermeer door actievere (bestuurlijke) aansluiting bij het zogenaamde 'innovatieprofiel Oost-Nederland' en samen te werken met de Provincie Gelderland, Ede, Apeldoorn en de Euregio</p>		
--	---	--	--	--